محمد خیرالدین

عقاید الفریقین من اہل الحب والبغض فی الدارین

این رساله وسیلة المقال موسوم است
بترجمه بیان عقائد الفریقین
من اهل الحب والبغض
فی الدارین

[illegible]

۱

بدان ای صدیق حاذق و ای محب شفیق صادق که تحقیق اتفاق نمودند فضلای سنت و اجماع کردند کملای امت برین امر که محبت خدای کریم و رسول او علیه الصلوة والتسلیم فرض عین است بر انسان و شرط است از شرائط ایمان و نیست این مگر ثمرهٔ ایمان و ثمرهٔ نفس طاعت است برای این مومنان [illegible] است از عقوبت نیست بالا ایقان نه محبت عین طاعت است برای حضرت حق پس اهل کبیر نزد ما مومن است بیگمان

وحقیقت ایمان تصدیق است بالجنان و اقرار مومن باللسان شرط اجرای احکام است بالیقین و عمل مومن بارکان پس او نیست جزو حقیقت ایمان بلکه او کمال اوست و تمامت عرفان

ج

و نیست کفر مگر عدم ایمان نزد محققین ذوی الاتقان اما شرک ضد توحید حسب شریعت نبیه خارج کند مومن را از دائرهٔ ایمان پس او ثابت کردن شرکت

[illegible]

۱

بدانید ای دوستان دل شما منور باد بنور عرفان که گفت فرقهٔ لعابیهٔ اهل خسران که تحقیق محبت حضرت ربنا عین طاعت است بیگمان و این طاعت یک است از ارکان ایمان نه آن علامت محبت که اوست ثمرهٔ عرفان پس عاصی در نزد ما نیست از اهل ایمان و این فرقه معتزلیه است در آوردن بر معانی [illegible] در عقائد جنان و [illegible] نیست [illegible] در [illegible] و طغیان

۲

عمل مومن بارکان [illegible] حقیقت ایمان [illegible] قول با تصدیق جنان [illegible] بلکه رساله [illegible] تقویة الایمان پس نزد این فرقه عاصی نیست از مومنان

۳

هر آئینه کفر و اشراک نیز نزد علمای کرام ارتکاب مکلف است بفعل مکروه حرام و مباح و مستحب و سنت اسلام با وجود اعتقادش که محرم محرم است الکلام و این همه که مذکور شد

بسم الله الرحمن الرحیم

بذات پاک تو ای خالق انوار — طفیل نور حبیب تو عالم اسرار

الهی بحب رسول خدا مختار — بحق جمله اصحاب و اولیای کبار

دل [illegible] مسکین [illegible] — [illegible]

M-186

[illegible] محمد ضیاء الدین [illegible] الله [illegible] رحیق الحبیب [illegible] محبوب رسول اکرم [illegible] عزّ و جلّ [illegible]

[illegible] قال صلی الله علیه و سلم الحب فی الله و البغض فی الله [illegible] ابو ذر غفاری [illegible]

[illegible] محبوب [illegible] رسول [illegible]

[illegible] محمد صلی الله علیه و آله و سلم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] العالمین [illegible] محبوب [illegible]

[illegible]

مکتوب [illegible] لوائی [illegible] الشفقة [illegible] میدان [illegible] و لسان [illegible]

[illegible] — دوستی با دیگران [illegible]

این بصیرت [illegible] من احوال الحب و البغض [illegible]

محمد [illegible] کارسازی [illegible] — رحمت او [illegible]

[illegible]

و آنحضرت علیه ازکی الصلوات و التسلیمات المرضیه پاک اند از شریکی در ذات و صفات بشریه بغیر تشبیه جمیع فردی نظیر یافت نشد بمراتب مسطوره علیه سوای جمیع احدی نرسیده بمراتب آن شهود آنچه علیه اجمل الصلوات و اعظمها و اکمل التحیات و انمها

و نظیر خاتم انبیای عظام علی نبینا و علیهم الصلوة والسلام ممتنع الوجود است نزد اهل سنت بسبب وعده خدای تعالی بعدم ایجاد امثال که خلاف آن ممتنع است

و برای نبی مقامیست تحت خدا و آنست حد فوق دو حد بینه و بین که متفقند عارفان بر آن بنای شریعت و حقیقت با دقائق بر شکرها چون حضرت از عالم تقییدست با عنقای عالم اطلاق چنانکه معرفت بلاکتابت عبارت شیخ علیه الصلوة و ازکی التحیه

و عقیده داشتن که نبی خاتم الانبیاست بالیقین و هیچ نبی بعدش نخواهد بود تا روز پسین فرض عین است بر انسان بغیر این اعتقاد هیچ نشود ایمان



و آنحضرت علیه الصلوة و التحیه منزه نیست از شریک در ذات و صفات بشریه چه همه انبیای کرام علیهم الصلوة والسلام مشترک اند با غیر مرتبه در غیر اصل مثل نبوت و صدیقیت ثابت نمودن نتوانی غیر معبود شریک است با خدای واجب الوجود

نزد وهابیه ممکن است بلکه ممکن نظیر آنحضرت علیه الصلوة والسلام و دلیل ایشان اینست که ان الله علی کل شیء قدیر چنانچه است مسطور در رسالهٔ تقویة الایمان

گوینده این کلام که آنحضرت علیه الصلوة والسلام صاحب مقامی هستند در بین سائر انام ظاهرش از عالم تقییدست و باطنش از عالم اطلاق و مثل نصاری گردید بسبب شرک او با خدای خلاق محیط حق هذیان در رساله تقویة الایمان

و کسیکه اقرار کند بنبوت [illegible] شود از اثبات عادت [illegible] خاتم الانبیا صفت سوا [illegible] تصدیق [illegible] مجهول [illegible]

## عقائد فرقه سنیه

بسوی وی قانت و نعیم چنانکه این ثابت شد باخبار
وکتاب قدیم نزد اخیار اولی الالباب تقویم برای حکر
این اعتقاد تسلیم خارجی زین ست و عذاب الیم

۱۱

[illegible] شنیده شد آنجناب سید الانام علیه
الصلوة والسلام در لیل با جسد و روح نفیس در حالت
بیداری برای رؤیت اقدس از مسجد فرش بسیط
تا فوق عرش محیط تا آنکه بالا برد اش خدای تعالی
از کونین و ادنی پس رسید بمقام قاب قوسین
او ادنی پس بدید خدا را بچشم سرای خبیر بتحقیق
اوست سمیع و بصیر و این امر ثابت است با کتاب
و اخبار و اتفاق نمودند برو ائمه اخیار

۱۲

و بتحقیق خدای ذو الجلال و الاکرام بخشید حبیب
خود را علیه الصلوة والسلام معتقداً نام از نامهای
خویشتن بلا مریه از آن معتقد این پنج مذکور شد
باین آیت مرقومه که هو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن
و هو بکل شیئ علیم پس برای معین فرمودند محققان
ذوی العقل السلیم که این آیت مذکوره علیه نیز
صادق می آید بر آنحضرت علیه الصلوة والتحیه

## عقائد فرقه وهابیه

میخواهند اگر بوی بهشت آنحضرت عالی جهد است البته
رحمانی نمودی رهایی دادی عم خود را از غوایت و زیستی
او را ابظفر و فلاح و با آنچه تمنا میکردند او را از فلاح

۱۱

سیر کنانیده شد آنحضرت علیه الصلوة والسلام
بمسجد اقصی از مسجد حرام با روح تنها در حالت منام
و نه دید خدائی را جناب سید مختار چراکه خدا
ادراک نمیکند ابصار و کسیکه گوید دید آنحضرت علیه
الصلوة والتحیه خدا را در بیداری با عین سر
پس بتحقیق آن گوینده مفتری است بر
خدای رب البریه چراکه ثابت نشد این
امر با کتاب مستطاب و سنت سنیه

۱۲

گفتند ثابت نشد نامی از نامهای خدائی کریم
برای آنجناب علیه الصلوة والتسلیم و این آیت
مخصوص است برای ذات خدای قدیم که هو الاول
و الآخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شیئ علیم
پس اطلاق این آیت بر آنحضرت علیه الصلوة
والسلام شرک است مثل شرک عبدة الاصنام
و قائل آن خارج است از دائره اسلام

وانجناب

| عقائد فرقهٔ سنیه | عقائد فرقهٔ وهابیه |
| --- | --- |
| دادن شفاعت از حضرت ایزد علام بتحقیق صادر شد برای جمیع شافعین کرام و ظهور شفاعت در یوم القیام در حقیقت بهمین اذن شد بالکلام و صدور حکم بیانی برای بعضی اقسام موقوفست بر شهادت شدن سید الانام علیه الطیب الصلوة والسلام در مقام محمود بحضور خواص و عوام و بتحقیق یافته شد شفاعت شفعای کرام و الفضل یافته شود از شان علی الدوام چنانکه از شیبی ما و ملاک بر کی اهل اسلام | گفت فرقه وهابیه که بتحقیق خالق بریه تا این وقت نداد اذن شفاعت برای کسی از اهل طاعت اگر خواهد ببخشد از روی فضل تام جمیع معصیات خلائق و انام و اگر خواهد روز قیامت اذن دهد برای کسی از انام و بگرداند او را شفیع بکرم عمیم او بهست بخشنده ذنوب بعبادت رحیم خود حل کند بجمیع مشکلات وی تمیم این است مضمون رسائل منکرین از تصانیف رسالهٔ تقویة الایمان |
| ک | ۲۰ |
| جائز است سوال از حضرت ملک علام بحق نبی علیه الصلوة والسلام و بحق سائر مقربین عظام | نیست برای بنده حق بر خدای عظیم حاصل نیست سوال از وی بحق رسول کریم علیه الطیب الصلوة والتسلیم |
| کا | ۲۱ |
| ندا نمودن اصفیا را علی الدوام جائز دانستن و نزد قیام خواه در دار دنیا باشند خواه در عالم برزخ با اکرام خواه برای استمداد باشد خواه در صیغ صلوة و سلام خواه قریب قبر بود خواه بعید از آن مقام بهر طور جائز است در دین اسلام ناطق است بدو کتاب اخبار متفق اند بر او ائمه اخیار | ندا کردن اصفیا را برای استمداد و در صیغ صلوة و سلام شرک است مثل شرک عبدة الاصنام چنانکه تصریح نمود شیخ ایشان بالعدوان در رسالهٔ خویش تقویة الایمان و گفت اسمعیل ایشان با افترای دلائل در رسالهٔ مائة المسائل که جائز نیست ندا در صیغ صلوة و سلام نه برای استمداد از انبیای عظام و نه از سائر مقربین کرام |
| کب | ۲۲ |
| و اظهار خدای تعالی بر علم غیب حضرات انبیا را بلا ریب خصوصا سید الابرار علیه الصلوة والسلام و علیهم من الله | انبیا و رسل عظام بلکه جناب سید الانام [illegible] الصلوة والسلام لا یعلمون الا من المغیبات [illegible] خود [illegible] بر ایشان |

## عقائد فرقه سنیه

چنانکه ثابت شده بدلایل کتاب و سنت معتقد بهره ائمه امت

واستمداد از انبیائی عظام و حضرات صدیقین و شهدای
کرام و سائر الصالحین و سعدای فخام در حالت حیات
ایشان درین دار و بعد انتقال بسوئی دار القرار
مستحسن است با کتاب و اخبار معتقد بهره حضرات اخیار
خصوصا از جناب محمد المرسلین سید اهل سموات
و ارضین صلی الله علیه و آله اجمعین مطلوب ست در
هر مقام و مرغوب ست در جمیع مرام سنتیست
از سنن انبیای کرام علی نبینا و علیهم الصلوة والسلام
و منکر این لاریب شقیست نزد اهل اسلام

وشفاعت انبیا و مرسلین و علما و شهدا و سائر مقربین
مثل ملائکه و اطفال مؤمنین برائی دفع عقوبات و رفع درجات
خصوصا شفاعت نبی ما شفیع الرسل و الامم صلی الله
علیه و آله و سلم در روز حشر و ندا به جمیع اقسام اول آنها ست
شفاعت عامه در حالیکه بود نفسی نفسی در هر قدر اقدس و استر احتش
در روضه از نفس برای اهل کبائر این امت حضرت
بلا ریب و شبهه ثابت ست بنصوص صریحه متکاثره
و اخبار صحیحه متواتره که مجموع آنها گردیده از متواتره

## عقائد فرقه وهابیه

بر انسان پس آن دخلی ندارد در صحت ایمان

استمداد از اسفیائی کرام نزد وهابیه شرکست
با خدائی ملک علام مثل شرک مشرکین عبدة الاصنام
گفت شیخ اینها یا تنیلای طغیان در رساله خویش
تقویة الایمان که هر که مرتکب شود بر این فعل میم برابر
گردد در شرک با بوجهل رجیم و گفت رئیس اینها ای این
در رساله خویش اربعین که استمداد جائز نیست
از اهل قبور بر هر نحویکه باشد در امور
و حق اینست که انکار فقها از استمداد عامست
شامل شود برای انبیا و سائر عباد

۱۸

وشفاعت شافعین کرام نزد وهابیه منقسم است بر سه اقسام
یکی شفاعت بوجاهت مقربین دوم بمحبت محبوبین و معتقدین
هر دو نزد آن منکرین شرکست با خدای رب العالمین
هر دو مستلزمند برای قهر شافعین و سوم شفاعت
مشروطست باذن حضرت الهیه بطور قضیه
شرطیه و این برائی آن عاصی ست که غیر مصر باشد
بر آثام و التجا نکند برائی شفاعت بسوی ولی و نبی علیه السلام
بلکه کسی را که خدا خواهد بفضل خویش شفیع او بگردانند



وادن شفاعت

متقربان عظام از جهت تعیین عملست نزد فهام وثواب منذوره برای موصوفین ست لا کلام پس نذر در حقیقت برای خداست ملک علام

ذمیم برابرست در شرک با بوجهل رجیم اینست مضمون تقویة الایمان تصریح نموده بدو شیخ اینها بالعدوان

کز

وذبیحه منذوره برای اولیائی متقین علیهم رضوان الله الی یوم الدین چون ذبح کرده شود بنام ایزد مبین پس شکی نیست در حلت او نزد محققین خورده شود با تسمیه مسطوره وهمچنین سائر اطعمه منذوره واین ثابتست با کتاب وسنت سنیه متفقند برو ائمه امت مرضیه اعتبار نیست بهذیانات سرائی ملحدین چه اینها اعدا اند برای مقربین

۲۷

ذبیحه منذوره برائی اولیائی فخام وهمچنین برای انبیا علیهم الصلوة والسلام اگرچه ذبح کرده شود بنام ایزد ملک علام میگردد مثل خنزیر در حرام تصریح بدین هذیان شیخ آن گروه در تقویة الایمان وگفت قطب اینها اسحق در ترجمه مشکوة مظاهر الحق که خوردن همه اطعمه منذوره حرامست با حرمت موفوره وکسیکه بسم الله گوید برآنها عند الاکل کافر گردد بحکم شرع اکمل

کح

وتقبیل ابهامین ووضع هر دو بر عینین نزد گفتن مؤذن در اذان نام نامی سید قرشی جان که اشهد ان محمدا رسول الله علیه الصلوة وسلام الله مستحبست در شریعت بهیه ثابت ست باخبار وروایات فقهیه

۲۸

وتقبیل ابهامین ونهادن آن هر دو بر عینین نزد قول مؤذن در اذان اسم رسول کریم علیه صلوة الله المنان بدعتیست از بدعات ممنوعه ومخترعات غیر مشروعه وهمچنین ست این هذیان در رساله اینها دفع البهتان

کط

وتعظیم رسل وانبیاء واحترام صدیقین وشهداء واکرام مجتهدین وسائر کملا علیهم الصلوة والثنا خصوصا تعظیم احفاد مصطفویه وتکریم اولاد مرتضویه اساس ایمانست

۲۹

گفتند این منکران که جمیع انسان فیما بینند اخوان بزرگتر از ینها برادر مهینست پس تعظیم کرده شود بتعظیمیکه احق است بر برادر صغیر چه انبیای کرام

## عقائد فرقه سنیه

الی یوم القیام و اظهار غیب برای اولیای عظام ثابت است
بالنصوص صریحه قاطعه و احادیث صحیحه ساطعه

کج

و کشف اولیا و کرامات عموماً ثابت شد باحادیث
و آیات معتقد بر و اهل سنت و جماعت سادات
و ماوای منکر این اسفل درکات

کد

و تقلید یکی از ائمه اربعه مجتهدین لازم است بر غیر
مجتهد مطلق در امور دین چراکه این تقلید در حقیقت
اتباع قرآنست بلا انکار و این نیز ظاهر است نزد اهل
عرفان اخیار و التزام مذهب واحد علی التعیین واجب است
برای مراعات فوائد عوام مذهبی بیکو مقلدین و این تقلید را
شرک گوئنده خود مشرک گشت بالیقین

که

و نام نهادن بعبد النبی و غلام رسول و مثل این جائز است
باخبار کتاب مقبول و مستحسن دانند این را محققان فحول

کو

و تعیین نذر برای اصفیای کرام از ماکولات و مشروبات
و جانوران و صیام و مثل آن از مباحات برای انتفاع
مرام لاریب جائز است در دین اسلام به اضافت بسوی

## عقائد فرقه وهابیه

محمد در بین علم جاهلند بسیارات هم چنین گفت شیخ اینها
بالطغیان در رساله خویش تقویة الایمان

۲۳

گفت شیخ ایشان در تقویة الایمان که اصحاب کشف
و کرامت ارباب مکرند و کاذبان پس برای عاقل نیکوکار
نمی زیبد که در دام کید ایشان گرفتار شود

۲۴

و تقلید یکی از ائمه اربعه مجتهدین لازم نیست
بر غیر مجتهد مطلق در امور دین بلکه این تقلید شرک است
با خدای رب العالمین چنانکه فرمود خدای فاطر السما
اتخذوا احبارهم و رهبانهم اربابا من دون الله است
مضمون تنویر العینین بغیر مریه و اما فرقه اسحاقیه
پس مقرست بلزوم تقلید با مقاله لسانیه

۲۵

و نام نهادن بعبد النبی و غلام رسول و مثل آن شرک است نزد
ارباب عقول هم چنین گفت بالطغیان در رساله تقویة الایمان

۲۶

و تعیین نذر برای اصفیای عظام از ماکولات و مشروبات
و جانوران و صیام و مانند آن از مشروعات شرعیه برای انجاح
مرام شرک است مثل شرک عبدة الاصنام فاعل این فعل
مقربین

| عقائد فرقه سنیه | عقائد فرقه وهابیه |
| --- | --- |
| ورفتن بسوئی مرقد شفیع الامم صلی الله علیه وآله وسلم از امکنه بعیده باسکینه حمیده برای رجال ونسوان اهل ایمان از اعظم قربات ست و افخم طاعات وانجح المساعیست برای حصول درجات پس بلا ریب آن قریب ازواجبات ثابت ست این بالکتاب والسنت سنیه واجماع نمود بروائمه اهلسنت مرضیه | رفتن بسوئی مرقد نبی اکرم صلی الله علیه وسلم از مکان بعید با انکسار و مع هیئت عجز و وقار شرکست باخدای علام و فاعل او مشرکست الکلام همچنین گفت شیخ این فرقه باعدوان در رساله خویش تقویة الایمان برای اغوای اهل خسران علیه ما علیه من الله الدیان |
| | ۳۴ |
| وسفر نمودن برای زیارت قبور صلحاء و مواضع فاضله نزد حضرات علماء جائز ست بیچون وچرا فضیلت او باخبار قویه ثابت گردید بلا مریه | وسفر کردن برای زیارت قبور صالحین و مواضع فاضله شرکست بالیقین تصریح نمود بدین هذیان شیخ ایشان در تقویة الایمان |
| وایستادن نزد قبور انبیاء و اولیاء وقت زیارت برای تسلیم و دعا و روی بسوئی آنها کرده با عجز و انکسار و خضوع و صفا نزد زیارت قبر نبی ما سید المختار صلی الله وسلم علیه عدد رمل القفار و علی سائر الانبیاء والاولیاء الاخیار مع نهادن زائر دست راست بر یسار چنانکه وضع ید میکند در حالت نماز با سکون و وقار مستحب ست نزد محدثین و فقهای ابرار علیهم رضوان الله الی یوم القرار | وایستادن نزد قبور انبیای کرام و اولیای متقین علیهم الصلوة والسلام با نهادن زائر دست راست را بر یسار لاریب شرک مشرکین ست بلا انکار چراکه دست بسته ایستادن یمین را بر یسار نهادن عبادت ست بغیر ارتیاب مخصوص ست برای رب الارباب از روی تعظیمش نزد اولی الالباب پس فاعل او مشرکست بگمان اینست مضمون تقویة الایمان |

| عقائد فرقه سنیه | عقائد فرقه وهابیه |
| --- | --- |
| وار خواص عرفان لاریب ثابت شد باحادیث<br>و نصوص قرآن منکر این شقی ابدیست بیگمان | و از اولیای عظام بر دریا یا بنده کبار یا بر او روشانیم صغار<br>همچنین است این طغیان در رساله تقویة الایمان |
| | ۳۰ |
| و تعظیم تبرکات انبیاء و اولیاء و تبرک گرفتن با آثار<br>ایشان در شدت و رخا علیهم افضل الصلوة<br>و اکمل التحیات ثابت است باکثر اخبار متفقند<br>بر صحیح او ائمه اخیار | تعظیم تبرکات انبیا و اولیا و تبرک گرفتن با آثار ایشان<br>در شدت و رخا علیهم اطیب الصلوة و ازکی السلام<br>شرک است مثل شرک عبدة الاصنام و رسول الله این بگید<br>بر عقیده ایشان مصرح است در تقویة الایمان |
| | ۳۱ |
| و جمیع آبای آن سیدالانام علیه اطیب الصلوة والسلام<br>لاریب شد از اهل اسلام تا طرفت بیده اخبار<br>و کتاب یک علام و بتحقیق متفقند بر جماعت کرام<br>سنه و شموس افلاک بتصدیق ظلام امه پس چگونه نباشند<br>نزد اهل عرفان والدین سیدالانس والجان<br>از ارباب اهل ایمان معاذ الله [illegible] اللهم صل و سلم علیه [illegible] | گفتند منکران اسلام که والدین آن سیدالانام علیه الصلوة والسلام<br>گذشتند از این دار الانام بر حالت شرک عبدة الاصنام<br>و حدیث ایمان ایشان بعد احیا موضوع است نزد محدثین<br>کلام معلوم است که ایمان یأس غیر نافعست برای ناس پس چگونه<br>بود بعد احیا نافع موجب سعادت و بودن ابا ایشان<br>از اهل ایمان مردود است بقصه آزر در قرآن |
| | ۳۲ |
| و انکار از ولایت یکی از اولیای کرام بغیر دلیل<br>شرع شریف تمام انکار است از ولایت همه اولیا نزد<br>اهل تحقیق و [illegible] فعلیست از افعال<br>معاند زندیق اینست ثابت با کتاب و خبر انیق | انکار از ولایت ولی ربانی مثل سید عبدالقادر جیلانی<br>قدس الله سره و افاض علی المحبین بره لازم است نزد<br>فرقه اسماعیلیه خطا است نزد بعض افراد اسحاقیه<br>چنانچه از این مصرح است مائة المسائل فی تحصیل الفضائل |

عقائد فرقه سنیه

وحضرات مشائخ مرشدین فخام ایشان آبائی دینند والسلام

م

ومجاورت مدینهٔ منوره نبویه علی صاحبها افضل الصلوة
والتحیه وسیله حصول شفاعت مخصوصه ست بغیر مریه
ثابت گردیداین امر باحادیث منصوصه مرضیه

ما

وبجا آوردن آداب مرعیه برائی حرم مدینه
باحرمت شرعیه بتحقیق ثابت شده باخبار علیه وآثار صحیحه سنیه

مب

وقسم خوردن بسید الانام وبقبر او علیه الصلوة والسلام
جائز ست نزد حضرات اهل سنت وبدین یمین
منعقد شود نزد بعض ائمه این امت

مج

وقسم خوردن بغیر خدائی ملک علام وبغیر حبیب او علیه
الصلوة والسلام مکروه ست نزد بعض احناف
کرام ونیست مکروه نزد بعض علمائی اعلام

مد

وسجود برائی غیر خدای خلاق کفر وشرک نیست
علی الاطلاق اگر برای تکریم ست وتحیه پس حرام ست
باصح روایات قویه مدخل نیست در وشرک را باخفرت

عقائد فرقه وهابیه

رئیس این فرقه رمائه الحسال که عرار شرک کبیره ست بغیر دلائل

٤٠

ومجاورت مدینه منوره نزد این فرقه لئام شرک ست
مثل شرک عبدة الاصنام همچنین تصریح
نمود بالخسران شیخ ایشان در تقویة الایمان

٤١

وبجا آوردن آداب حرم مدینه نبویه شرک وشرک ست
بغیر مریه این مصرح ست در رساله مذکوره با وفور فریه

٤٢

وقسم خوردن بسید الانام وبقبر او علیه الصلوة
والسلام شرک مشرکین ست نزد آن لئام
وقسم خورنده مشرک ست با خدائی علام

٤٣

وهمچنین قسم خوردن بغیر خدائی کریم ورسول او
علیه الصلوة والتسلیم شرک مشرکین ست بالله العظیم
واین همه هذیان مذکور ست در تقویة الایمان

٤٤

وسجود برای غیر خدای خلاق شرک مشرکانست
علی الاطلاق واعتبار نیست نزد او الی الحکم بسجده
ملائکه برائی حضرت آدم ونه بسجود سید نا یعقوب

## عقائد فرقه سنیه

و اما استادن محب علی بن نثار غائباً از قبر نبی مختار
در چشم خویش متشکل نموده قرارش پیش انوار
علیه الصلوة کما رشت الاولیاء در القطر علی خدود
الازهار پیش درست داشت آنرا اهل حجاز و دیار الاوهام
وهمچنین استادن بسوی بغداد حماها الله تعالی
عن جمیع الفساد موثر است نزد اعلام در انجاح مرام

لز

و بوسیدن آستانه روضه رسول کریم علیه اطیب التحیة
والتسلیم جائز است برای اهل حب بالاتفاق و نزد
اکابر علی الاطلاق و بدین فتوا داده اند برای تحقیق آن
عشاق و اعتباری نیست بآنچه زائره خلائق
و معتقدان سرائی میکنند از باب النفاق

وهمچنین بوسیدن اعتاب و شباک سائر انبیای کرام
و حضرات اولیا علیهم الصلوة والسلام جائز است از قبیل
تبرکات و التیمن بحسن النیات و نیست درین
کراهت نزد محققین پس چگونه گردد این شرک مبین

لط

و بوسیدن قبر والدین ثابت شد جواز از احادیث
زین پس داخل شد در و نیز قبور اساتذه عظام

## عقائد فرقه وهابیه

گفتند اهل انکار که استادن محب جان نثار غائباً از قبر
سید المرسلین صلی الله وسلم علیه و آله اجمعین
چنانچه معمول است در بلاد دین و چنانکه می ایستند
مردمان بسوی بغداد شرک مشرکانست
نزد اهل سداد فاعل آن مشرک گشت با جدائی
عباد و معتقدان سرائی میکنند آنچه منحو اعتقاد از عناد

۳۷

و بوسیدن آستانه روضه سید الانام علیه
افضل الصلوة والسلام شرکست مثل شرک عبدة
الاصنام و بوسنده آن آستانه مشرک گشت
بالله العلام همچنین گفت شیخ اینجا با العدوان
در رساله خویش تقویة الایمان

۳۸

وهمچنین بوسیدن اعتاب اولیا و شباک نبیین و مشایخ
کملا علی نبینا و علیهم الصلوة والسلام شرکست مثل
شرک عبدة الاصنام همچنین تصریح نمود بدین
معتقدان شیخ اینجا در تقویة الایمان

۳۹

و بوسیدن قبر والدین محظور است نزد فرقتین
شرکست نزد اسماعیلیه حرام است نزد اسحاقیه و گفت

وحضرت

## عقائد فرقهٔ سنیه

مح

و تاثیر کواکب و بروج باذن ایزد علام ظاهر میشود در دنیا
مثل تغییر فصول و ایام و سعادت و شقاوت و نحوست در ایام
مثل طلوع و تاثیر کیفیات آب و سیری از طعام و فال گرفتن
بمقارع محققین فهام برای دریافت اشارت و بشارت
در مرام لاریب جائز ست نزد علمای اعلام

مط

و شنیدن مردگان کلام احیاء ثابت ست نزد اهل
سنت بلا اعتراض و اعتباری نیست بآنچه میگو
میگویند سفهای از ملقای نفس استیلای اهواء

ن

زیارت کردن قبور برای افادت و رفتن بسوی
آنجا برای استفادت مسنون ست برای رجال بالاتفاق
و نزد اکثر علمای محققین علی الاطلاق پس جواز
زیارت نساء کلامی نیست نزد اولی النهی

نا

و زیارت قبور انبیاء و اولیاء علیهم الصلوة والثناء
و فساق و فقراء و اغنیاء نیست برابر در افادت و
گرفتن عبرت و استفادت

نب

## عقائد فرقهٔ وهابیه

۴۸

و ذکر نمود در نزد ملک افغانستان در کتاب مستطاب تحفة القرآن که برای
کواکب هیچ خاصیتی امور دنیوی از تاثیر سعد و نحس
و وقائع سفلیه نیست که سعیدانند مثل سعادت زمان
کفر ست باللّه المنّان و اجتناب لازم ست
بر انسان از لزوم و عمل فال بمقارع و القرآن

۴۹

و اعتقاد نمودن که بتحقیق انبیاء در عالم برزخ و حضرت
اولیاء علیهم الصلوة والثناء می‌شنوند کلام احیاء شرکست
باللّه فاطر السماء همچنین است در تفوه الاذان برای اهواء

۵۰

و زیارت قبور للاعتبار جائز ست برای رجال
و مکروه تحریمیست برای نساء همچنین گفت رئیس
این فرقه در رسالهٔ مسائل در تحصیل فضائل و
شرکست نزد اسماعیلیه برای رجال و نساء بالسویه

۵۱

و زیارت قبور انبیاء و اولیاء و اهل فسق و فقر و غنا
برابرند در افادت و گرفتن عبرت و استفادت
همچنین است در رسالهٔ المسائل برای تحصیل رزائل

۵۲

| عقائد فرقه سنيه | عقائد فرقه وهابيه |
|---|---|
| واگر بقصد عبادت باشد واداى حق عبوديه پس او شرکست در جميع ملل سماويه | وانبائش کرام برائى حضرت يوسف عليهم السلام همچنين است اين هذيان در رساله تقوية الايمان |
| | ٢٥ |
| وحجر وحيوان وكافر واهل ايمان وجن مسلم وشيطان وولى ونبى رفيع الشان وانبيا ومرسلين وخاتم ايشان رحمة للعالمين عليه الصلوة والتسليم وعليهم من الله الكريم بلكه ثياب واعضاء وامكنه واسماء وازمنه وسائر اشيا همه برابر نيستند در حضرت الهيه در مظاهر عجز وقدرت وعطيه عزت وذلت وجهالت وعلميه اخبار از اخبار سالفه وآتيه واستمداد وتشفع در حوائج دينيه وبودن وسيله در انجاح مقاصد دنيويه ولزوم نذر ونداء واستغاثه نزد بليه | وحضرات انبيا ورسل عليهم الصلوة والسلام وجن وروح خبيثه واولياى كرام ونجومى ودباغ وابليس واصنام همه در حضرت الهيه در مظاهر عجز وذلت وجهالت جبليه وقدرت وعزت وعطيه وخبردادن از اخبار سالفه وآتيه واستمداد وتشفع در حوائج دينيه وبودن وسيله در انجاح مقاصد دنيويه ولزوم نذر واستغاثه نمودن وقت نزول بليه اينست مضمون تقوية الايمان واكثر رسائل اهل الطغيان بوفور التوهين لاهل العرفان |
| مو | ٢٦ |
| وتصور صورت مرشد براى مريدين انفع اسباب است براى سالكين واعظم اسبابست براى وصال رب العالمين | وتصور صورت شيخ براى مريدين وتصور قبرش براى مسترشدين شرکست نزد اهل خسران چنانكه مصرح است اين هذيان در رساله تقوية الايمان |
| مز | ٢٧ |
| وتعلم استخاره وتعليمش مروى وماثور براى تحصيل اشارت وبشارت در امور مسنونست نزد اهل سنت متقدمين بيرو ائمه همت واكثار ان براى حاصل كردن مشابهت با ملائكه كرام ترياق مجربست نزد اولى الافهام | وگفت اين فرقه اهل توهين وطغيان كه اصحاب استخاره ورمل ونجوم مكار اند وكاذبان پس سزاوار است براى عاقل رشيد كه نيفتد در مكائد ايشان ومصيد همچنين است در رساله مذكوره اين عناد با اهانت موفوره |

وتاثير

## عقائد فرقه سنیه

و معدود می‌شوند گان از ایشان بحسن یقین و بنای مکان برای آسایش راحت فقرا و زائرین مستحسنست نزد فقها و محققین رضی الله عنهم اجمعین

## عقائد فرقه وهابیه

اینچنین هست در مائة مسائل بتبدیل عبارت و تحصیل دلائل و عبادت در آن مسجد نزد فرقه اسماعیلیه شرک مشرکین ست بغیر مریه

نح

و استمداد عائی و دعا از خدام قبور اولیاء جائز ست بلا کراهت در شریعت بیضاء بلکه افضل و اقرب ست بسوی اجابت برای تواضع در حضرت باری صاحب اجابت

۵۸

و استمداد عائی و دعا از خدام قبور اولیاء شرک و بدعت ست نزد اسماعیلیه و مکروه ست نزد اصحابه ثابت نشد از شارع و صحابه اخیار و نه از ائمه مجتهدین کبار در مائة مسائل موجود ست این انکار

نط

و جائز ست نماز بلا کراهت در مقابر چون خوانده شود در مکان مخصوص طاهر و اگر شبه در میان قبور نماز می‌خوانند از حجاب پس مکروه نیست نماز بجلو او نزد اولی الالباب

۵۹

و نماز در مقبره مکروه ست علی الاطلاق نزد رئیس این فرقه مولوی اسحاق چنانکه مصرح ست در مائة مسائل برای عوام مردمان بالازائل و نزد فرقه اسماعیلیه شرک مشرکین ست بغیر مریه

س

و تلقین نمودن موتی را بعد دفن مستحب ست بر قول راجح نزد اولی الفطن اینست مذهب اهل سنت و جماعت و منکر او ست اهل اعتزال و شناعت

۶۰

گفتند که میت هرگز نمیشنود کلام پس تلقین بعد دفن جائز نیست نزد عوام و گفت در اربعین شیخ اسماعیل که تلقین بعد دفن کردن اموات ثابت نشد از ظاهر روایات

سا

و طواف قبور انبیای کرام و حضرات اولیای عظام علیهم التحیة والصلوة والسلام جائز ست بغیر کراهت نزد بعض مشائخ عظام و مکروه ست نزد بعض علمای اعلام و منهیست احتیاطا نزد بعض فهام

۶۱

و طواف قبور انبیاء و غیر آن از اولیا علیهم الصلوة والثنا حرام هست نزد صاحب مائة مسائل و خوف کفر ست بر فاعلش بلا دلائل و شرک ست بغیر مریه نزد فرقه اسماعیلیه

| عقائد فرقه سنیه | عقائد فرقه وهابیه |
| --- | --- |
| و معین کردن روزهای فضیله را و شبهای مبارکه جلیله را برای زیارت قبور صالحین تحقیق ثابت شد در شرع متین مستحسن است نزد فقهاء و محدثین رضی الله تعالی عنهم اجمعین | و معین گردانیدن یومی را از ایام برای زیارت قبور اهل اسلام ثابت نشد بر ایشی از سنت سنیه نه در کتب فقها از ائمه مرضیه همچنین است در مائة المسائل برای اغوای عوام بالمرزائل |
| نج | ۵۳ |
| و انداختن غلاف جدید او و نهادن عمائم بر قبور صلحاء جائز است نزد محققین کملاء | و انداختن غلاف و رداء بر قبور انبیاء و اولیاء شرکست مثل شرک عبدة الاوثان همچنین در تقویة الایمان |
| ند | ۵۴ |
| و بنای قبه بر قبور انبیای کرام و بر ضرائح مشائخ و علمای فخام علی نبینا و علیهم الصلوة والسلام و همچنین استاده کردن بر آنها سائبان و خیام لاریب جائز است و مسنون است | و بنای قبه بر قبور و استاده کردن خیمه بر ضریحه شرکست نزد فرقه اسماعیلیه حرامست نزد فرقه اسحاقیه چنانکه مذکورست در تقویة الایمان و مائة المسائل بتحفیف البیان |
| نه | ۵۵ |
| و نهادن گل و ریحان بر قبور مستحسن است نزد اهل شعور و صدقه دادن بقیمت او احسن است بلا نقیر و همچنین ثابت شد بحدیث و فقه مسبور | و نهادن گل و ریحان بر قبور نزد آنها از بدعات است و در رد شمس این فرقه مضطرب است در مائة المسائل در تثبیت او دلیلی از دلائل |
| نو | ۵۶ |
| و رجوع زوار قبور انبیای کرام و ضرائح حضرات اولیای عظام علی نبینا و علیهم الصلوة والسلام بطور قهقری پس جائز است در دین اسلام | و رجوع زوار قبور اصفیای عظام شرکست مانند شرک عبدة الاصنام و همچنین تصریح نمود بدین هذیان شیخ اینها در تقویة الایمان |
| نز | ۵۷ |
| و بنا نمودن مسجد در جوار مقابر صالحین تاکه در و عبادت کنند تبرک گیرندگان بارواح مقربین | و بنا نمودن مسجد در جنب مقابر صالحین حرامست نزد این فرقه منکرین و مستوجب لعن است بر فاعلین |

واضح ہو کہ مؤلف کتاب بہجۃ المسلمین محمد فخر الدین خان قدس سرہ رفیق المبین ~~...~~ حدیث شریف میں

آیا ہے۔ یا ابا ذر ای عری الایمان اوثق فقال اللہ و رسولہ اعلم فقال صلی اللہ علیہ وسلم

الحب فی اللہ والبغض فی اللہ۔ یعنی اے ابوذر (غفاری) کون گوشہ ایمان کا زیادہ قوی رہتا ہے

اور کون رستہ خدا کا رسوخیت بہت رکھتا ہے۔ عرض کیا ابوذر نے کہ خدا اور رسول اسے خوب جانتا ہے

تو فرمایا آنحضرت صلعم نے کہ دوست رکھنا کسی کو واسطے اللہ کے اور برا جاننا کسی کو واسطے اللہ کے''

یہ حدیث اس کتاب شعب الایمان میں روایت کی ہے۔ پس یہ دونوں باتیں (الحب فی اللہ والبغض فی اللہ)

+ یقینا ہو سکتی ہیں جب تک تمام حب و بغض نہ معلوم ہو۔ اور اس کے لئے ہر دو فرقہ کے عقائد سے واقف

ہونا ضرور ہوا ہے۔ لہذا میں نے بعد اس کتاب نہج المبین لرجم الشیاطین کے چھٹے بصیرت کا جو

عقائد سنیہ اور عقائد شیعہ کا بیان ہے۔ بلا رو رعایت طرفین ترجمہ کیا۔ تاکہ دونوں فرقوں میں فرق ہو جائے

اور حق و باطل تمیز کیا جائے۔ پس ہر ایک مومن پر جو اپنی خوشنودی اللہ تعالیٰ کا چاہتا ہے

لازم ہے کہ ان عقائد کو صمیم دل پر خوب ملاحظہ رکھے۔ ~~...~~ اور ان کے عقائد باطلہ سے

بہت احتراز و اجتناب رکھے اور ~~...~~ خاص خدا تعالیٰ کے لئے ان کو برا جانے اور عقائد اہل سنت

والجماعت پر ثابت رہے اس سے کہ ان کا حق ہے اور محبت رکھے ان سے خدا تعالیٰ کے لئے۔ اور عمل حدیث مذکورہ

پر کرے ... کہ شہد را ... دو جہان ... دوستی با دیگران ...

اور اس بصیرت کا ترجمہ تبیان عقائد الفریقین من اصل الحب والبغض فی اللہ رکھا

امید کہ ... باشد بر دوام

رحمت ... ونشان ... تا دوام

| عقائد فرقه سنیه | عقائد فرقه وهابیه |
| --- | --- |
| ونبی بعد موتش همچنین نبی است وولی بعد موتش ولی است بر عقاید اهل حق وهمچنین سایر ارباب ایمان موصوف‌اند بدو بالایقان . | وحضرات انبیاء بعد موت از نبوت واولیاء معزول‌اند از ولایت پس گفته شود بغیر اشتباه کان محمد رسول الله |
| | ٦٣ |
| حضرات انبیاء وشهداء وسایر مقربین کلاً علی نبینا وعلیهم الصلوة والتحیه احیاء اند در قبور بحسب مراتب علیه همچنین ثابت است بکتاب وسنت سنیه معتقدند بر آنهمه امت مرضیه | وحضرات انبیاء وشهداء وسایر مقربین کلاً علیهم الصلوة والثناء نیستند در قبور احیاء بنابرین گفت شیخ ایشان در تقویة الایمان که نمیشنود نبی ندائی انسان اگرچه ندا کنند او را از نزدیک وخبران |
| | ٦٤ |
| وعمل مولد جناب سید الانام علیه اطیب الصلوة والسلام باغنائی ولیمات بدیعه وخواندن مولد با صحت روایت شریعه بخلوص نیت وصدقات رفیعه غیر مشتمل بر غنا بالات الشنیعه وسایر اهوا ومحرمات منیعه موجب امید هست از خدای کریم که داخل کند عاملش را بفضل عمیم در اعلی جنات ودرجات نعیم ومشرف گرداند او را بلقای عظیم پس چه خوب است اجر عاملین وفوز عظیم چگونه نباشد این چنین فرمود خدای تعالی در کلام میمون وافعلوا الخیر لعلکم تفلحون | گفتند منکران با ستیلای ظلام که عمل مولد رسول مقبول سید الانام علیه اطیب الصلوة والسلام بغیر اختیار چیزی دیگر از اقسام بدعت مذمومه است وضلالت جلیه عاملان اینکار را هلکند برای طبقه وهابیه چه امر نکرد خدای این عمل در کتاب مجید ونه صاحب مولد در حدیث حمید وذکر کرد آن فعل اصحاب ومجتهدین وجز این نیست که آن محدث است نفس بالیقین وهر محدث بدعت است واخر البطالین همچنین ثبت است مضمون این ارقام در رساله کلمة الحق وغایة الکلام واقرار کرده باستحسانش عقاب مائة مسائل مع الاضطرار وخفای دلائل |
| | ٦٥ |
| واما قیام شریف نزد ذکر تولد آنجناب منیف صلی الله وسلم علیه وعلی آله المقبولین لدیه از روی تعظیم شانش وتفخیم برهانش پس مستحسن داشت اورا افضلای | واما قیام خواص وعوام نزد ذکر تولد آنجناب علیه الصلوة والسلام پس بتحقیق او بدعتیست قبیحه سنتیست فضیحه خود در مجلس مولود مشابهت دارد با کفار وهنود این چنین است در کلمة الحق وغیرها |

سنت

## عقائد فرقه سنیه

سنت و متفق شده‌اند بر وی ائمه سنت

سو

و ثواب اعمال و صدقات میرسد از احیا بسوی اموات
و نفع می بخشد او شان را در رفع عقوبات و حصول
اعلی درجات اینچنین ثابت شد بکتاب و اخبار
صحیحه و متحقق گردید بآثار صریحه و اعتبار نیست بمذهب [illegible]

سز

و تعیین کردن روز وفات مشائخ کرام برائی ایصال
ثواب قرات بسوی ایشان و الطعام و نام نهادن آنرا
بعرس آنحضرات نیز مستحسن است نزد علمای محققین اعلام

سح

و همچنین است تعیین کردن روز سوم و هفتم و دهم و
اربعین و ششماهی و سالانه از سنین بعد موت کسی
برائی ایصال ثواب طعامها و کلامها و ثیاب جائز است نزد
محققین اولی الالباب و نیست چیزی از بدعت و ارتیاب

سط

و همچنین تعیین کردن طعامها در روز اعیاد چنانکه
او مرجهت در اکثر بلاد برائی الطعام اقارب و احباب
و فقرای صالحین برائی ثواب مثل نان تنک و حلوا در شب
پانزدهم از شعبان و پختن رشته حلوا در عید شهر رمضان

## عقائد فرقه وهابیه

مثل غایة الکلام فی ابطال المولد و القیام

۶۶

میگویند فرقه اسماعیلیه باطوار خود عجیبه که ثواب اعمال و صدقات
نمیرسد از احیا بسوی اموات و نفع نمیدهد او شان را
در رفع عقوبات و نه حصول چیزی از درجات و اقرار نمود حصول
آن بعضی افراد اسحاقیه تشبث نمود بمائة المسائل [illegible]

۶۷

و تعیین کردن روز وفات مشائخ کرام برائی عرس
آنحضرات و طعام حرام است نزد ارباب [illegible] از روی تشبث
بانچه مذکور است در مائة المسائل و میگویند فرقه اسماعیلیه که بدعت سیئه است و شرک

۶۸

و تعیین کردن روز سوم و هفتم و دهم و اربعین و همچنین ششماهی
و ششماهی و سالانه از سنین بعد موت کسی برای ایصال
ثواب طعامها و کلامها و ثیاب مکروه است نزد فرقه
اسحاقیه و شرک مشرکین است نزد فرقه اسماعیلیه

۶۹

و همچنین تعیین کردن طعامها در روز اعیاد و آن مشهور است
در بعض بلاد و شرک مشرکین است نزد اسماعیلیه و مکروه است
نزد فرقه اسحاقیه میگویند بعض مقتدایان ایشان حمایة
از تعیین کردن مطعومات میگردد مثل قاذورات و نجس

## یہ حضرات اہل سنت والجماعت

## فرقہ ناجیہ کے عقائد ہیں

جاننا چاہیے کہ حضرات علماء اہل سنت اور گروہ امت
کا اتفاق اور اجماع سے یہ بات محقق ہے کہ حضور
رسول کی محبت عین فرض ہے اور ایمان کی شرط فرض
سے ایک شرط ہے اور یہ نشان رحمت کا ہے۔ اور
اور یہی اسکا علامت ہے

نشانہ نجات کا

پس طاعت الٰہیہ محبت کی علامت ہے نہ کہ
اصل محبت عین طاعت ہے۔ لہٰذا اگر گناہ کبیرہ
مومن ہے ==

اصل ایمان دل کی تصدیق

## یہ فرقہ خارجیہ نجدیہ وہابیہ

## کے عقائد ہیں

وہ جاننا چاہیے کہ فرقہ وہابیہ کے نزدیک محبت
حقہ تعالیٰ عین طاعت ہے۔ اور یہ طاعت اللہ
ایمان کے ارکان سے ایک رکن ہے

پس گنہگار اور فاسق اللہ کے مومن نہیں ہے

ف یہ فرقہ وہابیہ دعویٰ کے رو سے فرقہ معتزلہ
ہے۔ اور عقائد کے رو سے خارجی مذہب کا قریب
میں ہے اور دونوں فرقوں سے شدید تر ہے ==

## عقائد فرقه سنیه

وارواح اهل ایمان می آیند باذن ایزد منان بسوی
دنیا بعد انتقال تا که نظر کنند بسوی اولاد و عیال خویش
می آیند آنها در ایام فضیله و شبهای مبارکه جلیله
و می ایستند بر ابواب بیوت دوستان میکنند خطاب
پس میگویند که ای اقربا رحم کنید بر ما بعطای صدقه
و دعا و ظاهر کنند حتی خود را با کلمات خوشیه
چنانکه ثابت شد باخبار معتبرات مرضیه بکتب مستند
و لان رود دعا و ایصال ثواب بسوی او شان از لطفه ...

## عقائد فرقه وهابیه

وارواح اهل ایمان بعد انتقال آنها البته هرگز در ایقان نمی آیند
بطرف اعزه و اقربای خویشان نه در ایام فضیله و نه در لیالی مبارکه
جلیله و احادیث وارده درین بیان غیر صحیح و موضوع اند
نزد اعیان و نه متصلة الاسناد اند
بالبرهان و در لیالی مبارکه تعیین ایصال
ثواب بسوی ارواح اولیا و سائر احباب شنیع
ثابت نشد و در احادیث نزد اولی الالباب
همچنین ست و رعایت مسائل بغیر ارتیاب

---

وازمنه فاضله جلیله و امکنه کامله نبیله موثر اند در
کثرت اجور و مزید حلاوت عبادت و سرور
ثابت شد بکتاب مسطور و خبر صحیح مبرور

و جمیع ازمنه و امکنه بالایقان برابر اند از جهت
فضیلت نزد ایزد منان پس آنها غیر موثر اند در زیادت
اجور رضوان و حصول مزید حلاوت در جنان

---

و خواندن دلائل الخیرات معدن فضائل و برکت
و صلوات مستغاثیه و سائر صلوات و اوراد و ادعیه وسیله اند
برای حصول اجر عظیم و واسطه اند برای فوز با جد
و معتقد این اعتقاد محشور شود یوم التناد بسوی
رب العباد باکرام الهی باسداد و منکر این اعتقاد رانده
شود بسوی شمس الهاج مثل جانور تشنه بطرف
ریگ رماد و نا ملقب بتنویه شان صلوة و سلام

و خواندن دلائل الخیرات و مانند آن سائر صلوات
مثل صلوات مستغاثیه نزد فرقه اسماعیلیه شرک صریح ست
بحضرت احدیه مگر درود دیگر ...
و استغاثه اند در امر حوائج که ذکر کسی ندا بغیر حضرت خلاق
نزد این فرقه شرک مشرکین ست علی الاطلاق
و دین اهل این اصل مذکور ست در تقویة الایمان
پس منع نمودند بر خواندن درود در آن منکران

## عقائد فرقه شیعه

و شیر برنج در بیست هفتم رجب اصم و پختن کچری روز
عاشورای محرم جائز است نزد اهل سنت و جماعت
اگرچه منکرند آنرا اهل دین و شناعت

ع

و خواندن از قرآن شریف و درود منیف نزد شیرینی
و طعام و حاضر کردن خوشبوئیها و بخور برای اشمام
وقت ایصال ثواب آنها بطرف اموات کرام باز خواندن
خوانده باذن صاحب طعام این دعا را که اللهم اوصل
ثواب هذه الاطعمة والکلام الی روح نبینا علیه الصلوة
والسلام والی سائر ارواح مومنین و اهل اسلام
بالترتیب الفی ی هند که یا علام خصوصا الی روح
سید الثقلین الهمام باز می خورند آنرا فقرا الهی بندگان
معبود و نام این ایصال ثواب مشهور هست در ملک
هند بفاتحه و درود پس جائز است نزد احناف تحقیق
و اعتباری نیست بهذیان سراثی زندیق
و مانند آنچه میکنند بعض عوام مسلمین درین فاتحه از اندودن
زمین با سرگین و نهادن آتشی برای بخور چیزی و مانند این
فعلهای ایشان پس منع کرده با ملتطف موفور علماء ایشان
فعل مخطور و ممنوع است از اهل فقه ما تحت مسطور و مشروح

## عقائد فرقه وهابیه

انتهارا منکر اهل خبیثانند و میگویند آنچه میگویند
مثل این هذیانات ذهب الله بنورهم
و ترکهم فی ظلمات

این فاتحه مذکوره و مرسومه درمیان خواص و عوام
منقول نشده از رسول مقبول و نه از صحابه کرام
و نه از تابعین علیه الصلوة والسلام و هیچ
اثر یکه نیست از آنجناب مستطاب منقول پس او
مکروه است نزد ارباب عقول این چنین است
در مائة المسائل با تغلیظ و غیره در دلائل و نزد
فرقه اسماعیلیه و اکثر افراد اسحاقیه این فاتحه
مذکوره از اکبر معصیات و اشد کبائر است و
محرمات و فاعل او ست از مشرکین عبدة الاصنام
چه این فاتحه اول مشهور شود برای اولیای کرام پس داخل
گردید آنچه ناطق است کتاب الله که وما اهل به لغیر الله
و نیز درین فاتحه تشبیه است با کفار از جهت سوزانیدن
بخور بر نار نزدیک خواندن قرآن شریف با مراعات
تنظیف و نهادن طعام پیش خوانندگان در آن مقام
انتهی این همه هذیان و توهین مردود است بتشنیع آن منکرین



وازواج

برخیان باتفاق و ائمه ارباب طریقت تفسیر اهل کشف و
عرفان احق واحری ست از روی پیروی نمودن
باینان و از تفسیر اصحاب طبع اهل فکر و اذهان
چرا که او ست لباب حقائق و عجایب دقائق

وکتب نوشته اختراعیه ورقت بی این اکثر افراد
اسماعیلیه اعتماد ندارند مگر بر ترجمه لفظی اقتدا
و هذیان بسرانی و خسران بیمانی درین
میکنند انچه میخواهند باستیلای اهوای نفسانیه

۲۷

و کتب احادیث نبویه با اسانید ثابته بهیه سوی صحاح
سته سنیه نیز معدود اند از اصول دینیه عمل کرده
شود بر آنها با مودت قلبیه نزد اهل سنت و جماعت
مرضیه و ماورای متکرر آنها ست طریقه معاویه

گفت فرقه وهابیه که کتب احادیث نبویه سوای
صحاح سته مرضیه اعتماد کرده نشود بر آنها در امور
دینیه چرا که مولفین آنها نیستند از ثقات
و نه راویان آنها از مشهورین اهل درایات

۲۸

و فرقه ناجیه مغفوره در احادیث قویه مذکوره
ما یانیم اهل سنت و جماعت مبروره و صحیح فرقه بغیرها
نیست بدین نسبت مشهوره وادعای سائر
فرق فرقه مسطوره پس میکنند کتاب و سنت مسکو

وادعا میکنند فرقه وهابیه که همو نسبت آن فرقه ناجیه
میگویند که ما مذهب محمدی داریم بغیر مرتبه دیگر کش سوائی
او شانسبت از قدما و معاصر کرام محمد نسبت
نسبت میکنند بمشرکین عبدة الاصنام و بدین محمد رسول الله الکرام

۲۹

و انشاد قصائد و رباعیات انشائی آنها و افراد
و قطعات چون در مواعظ بود و رقائق و ترغیب باشد برای
قطع علائق و ترهیب در طمع خلائق و همچنان در مدائح
العلیه مدائح نبویه و مناقب اهل بیت و صحابه کرام و سائر مقربان
ذوی الاحترام پس تحقیق او مستحسن است بالکتاب و اخبار

و انشائی قصائد و رباعیات و انشاد آنها و افراد و قطعات
اگر چه در مواعظ باشند و رقائق و در ترغیب و ادعی برای قطع علائق
ضلالت است نزد اسماعیلیه و اکثر افراد اسماعیلیه از روی تشبث
بانچه فرموده ایزد منان در مذمت شعر و شاعران
والشعراء یتبعهم الغاوون الم تر انهم فی کل واد یهیمون

عقاید فرقه سنیه

خدای عزیز و ملک علام و اخبار جناب شفیع الانام

علیه صلوة الله و سلامه علی الاله و دوام و معتقد بر

حضرات سلف و خلف عظام بعد از انکار یکی از مفروضین

بدین الاسلام و اعتبار مری نیست بر از ره خاقی

زنادیق لئام

و ولایت خاصه و نبوت مرفیه موهوبه بفضل خدا اند

بغیر جزئیه دخلی نیست در رد برای اطوار کسبیه

پس انسان از کوشش کردن در عبادت و نبوت

هرگز نمیرسد بر مقام ولایت خاصه و نبوت

و فهمیدن قرآن معدن رقائق و دقایق ترست

از فهم کلام خلائق از امام فصاحت و بلاغتش مع حسن خفان پس

احاط کرده نشود باادراک نفس و جان وا و

محیطست بجمیع علوم و فهوم بغایت رفقان

و پیرا دورست نزد ذوی الافهام که لاریب کلام الملوک ملوک

الکلام و معرفت او و ترجمات زنادیق درین مقام دانند

ضلال و جهالت نزد علما و خدای تعالی قادر و غالبست برانداز ایشان

و عمل نمودن بتفاسیر اهل سنت و جماعت لازمست

عقائد فرقه وهابیه

دعا نمودن و ندا نمودن نبی از تقرب بغیر استمداد در صیغ

مطلوبه چنانکه این مصرح است در رسالة ماته المسائل

پس بنابرین بعض احناف معتقدند بجواز خواندن

دلائل و ... کید ... عظیم و ... جسیم

برای عوام غیر فهیم

گفت فرقه وهابیه که ولایت خاصه و نبوت علیه

غیر موهوبه اند بلامریه لابد دخلی دارد در حصول کسبیه

پس انسان بکوشش نمودن در عبادت و فتوت

میرسد بر مقام ولایت خاصه و نبوت

گفتند منکران اهل جحیم که ادراک معانی قرآن

عظیم آسانترست از فهم هدایه نزد فهیم چراکه

این قرآن کریم نازل شد برامی علیه الصلوة

والتسلیم برای فهمانیدن صبی به آسانی

با نیج تیم پس برای سلوک بر صراط مستقیم کفایت میکند ترجمه قرآن

فهم و حاجت نیست بفن علم برای حقائق تفسیره و ادراک دقائق

فقهیه همچنین نیست در مسائل عمل بالحدیث برای عوام اهل تمیز حجیست

گفت فرقه اسماعیلیه نیست آن تفاسیر هرگز بر تجویدیه

برهانیه

وخواندن سوره فاتحه بعد صلوات برای قضای حوائج
ونیل مرادات مستحسنست نزد فقها ومحدثین بلکه شیخ عبد
معتبرست در عملیات عند المحققین

خواندن بعض سور قرآنیه وبعض اسمای حضرت ربانیه
باجتماع صفت افکار در وقت مخصوص از نهار وبعد
خواندن تقسیم کرده میشود از اشیای حلویه یا بسیج فرستاده
شود ثواب جمله بسوی ارواح قدسیه نام نهاده شده این
مجموع بختم خواجگان نقشبندیه وهمچنین ست ختم در طریقه
قادریه باسوره واذکار مخصوصه علیه برای انقضای
حوائج امور مهمه پس بتحقیق مستحسن است آنرا فضلای سنت از مشائخ مرضیه

وحضرت امام مهدی خاتم عرفان پیدا شود بمدینه منوره
در آخر زمان وظهور کند در مکه معظمه پوشیده ترین مکان
چنانکه آمده در اخبار صحیحه سنیه وآثار صحیحه پس وجود امام مهدی
پوشیده شونده نیست از خوف معاندین و بر ارشاد
موقوف نیست بر صلاح زمان و زمین چنانکه زعم
میکنند شیعه امامیه وهم میورزد فرقه وهابیه

وافروختن چراغها وقنادیل در محفل مولود خوانی و وعظ جمیل



وخواندن سوره فاتحه بعد صلوات برای قضای
حوائج وحل مشکلات از اقبح القبایح است بعید عادات
و از قبیح اضاعة الوقت و سیئات

۸۵

وخواندن ختم مخصوص طریقه قادریه وهمچنین ختم
منصوص از مشائخ نقشبندیه بدعت ضلالت است
نزد فرقهٔ وهابیه چراکه این مروی نیست از رسول کریم علیه الصلوة
والتحیة نه از صحابه بلکه شریعت حنفیه شرک است نزد فرقهٔ اسماعیلیه
از روی تشبث نمودن بدین عقیده که شیخ
این فرقه تصریح نموده بتقویة الایمان که از ختم قادری بوی شرک
می آید بیگانگان وبسوی او نیست بحضرت ملک منان

گفت منکران ارباب خذ عیل که حضرت امام مهدی
حاجت تبجیل الامت بیاید ومحمد سنت مرشد اسماعیل عود کند
از جبال در آخر زمان نصرت ومعاونت ازو تقویة الایمان
وشنیده شرح در طول عمر مثل حضرت الیاس اند وحضرت
خضر اینست اعتقاد فرقه اسماعیلیه وبعض افراد وهابیه
تشویش نمودند درین اعتقاد وبرسالهٔ برای سواد الوجه تالیف کامله

۸۶

افروختن چراغها وقنادیل در محفل مولود خوانی و وعظ جمیل

... [illegible] ... صلوات الله الملک الغفار

و حضرت امام حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما فی الدارین [illegible]

کرامند بلا انکار با شهادت معنویه مشهود نزد اولی الابصار

و منکر شهادت حسنین شقی ابدیست و از گروه خارج از اهل سنت

و نقلین اللهم صل و سلم علی سید الصابرین و علی آله و اصحابه المظلومین

ا

و بیان شهادت حسنین علیهما رضوان الله تعالی مفتقین [illegible]

ثابت شد در ذریعة جابذة المحدثین و در کتب سایر معتبره المحققین

مسنونست نزد اهل سنت و جماعت و عبارتی [illegible] است

مغدیان سراقی و خذلان بیهانی میکنند اهل شناعت

ب

و همچنین اشک ریزی بحزن جنان وقت شنیدنی کر

شهادات آن شاهزادگان مسنونست نزد اصحاب ایمان

و میمونست مخذار با عجب فان و مغبونست در احباب خسران

ج

و اطلاق لفظ رب بر غیر خدای علام جائز است با اضافت

نزد علمای کرام چنانکه با طلقت بعض کتاب و اخبار معتقد بر حضرت

اولی الابصار و همچنین لفظ خدا اطلاق جائز آید با اضافت بغیر خدا نزد اهل

حقائق و لفظ خداوند خداوندگان نیز اطلاق نموده شود بر غیر ایزد منان

د

و ... [illegible] ... اصحابی ... عقیده ... با اثبات شهادت حسنین و [illegible]

میگویند فرقه رعایه و بعض افراد اسحاقیه که حضرت امام

حسن و حسین رضی الله عنهما فی الدارین نیستند از شهدای

کرام چرا که یزید [illegible] مطاع در احکام بود [illegible] بجا نیاورده اند

طاعت او را [illegible] جانب در دین اسلام پس متحقق نشود شهادت [illegible]

۸۱

و بیان شهادت حسنین رضی الله عنهما فی الدارین حرام است نزد

اسحاقیان و اسماعیلیه گویند آنچه [illegible] در این باب

از کلمات خذر عبیلیه چنانکه مذکورست از انجا در رساله

تحفة الصالحین [illegible] در حقیقت نام او است تحفة الطالبین

۸۲

و همچنین گریه نمودن نزد بیان شهادت حسنین رضی الله عنهما

فی الدارین بدعتیست از بدعات قبیحه و سیئه ایست از

سیئات فضیحه و همچنین است در رساله مذکوره با خبث و وقاحت موفوره

۸۳

و اطلاق لفظ رب و لفظ خدا بر غیر ذات قدیم شرکست بلا اشتباه

و التفات نمیکنند آن منکران بسوی اضافت بالعدوان

و از روی تشبث مفتون بگفته شیخ [illegible] که

اطلاق نموده نشود بر غیر خدا لفظ خداوند و خداوندگان

۸۴

و خوردن

## عقائد فرقه سنیه

و نزد جدگان سوختن آتش و ظهور حیلان و پس سافر نزد
سفر شن برائی امان و در دشت برای گم کرده راه
بسوی عمران و ازین جهت که او داخلست تحت ذکر
مسعود جائز ست بعد دفن اموات بر قبور و برای دفع
بلیات و شر و رو هیچ اعتباری نیست مبتدعان اهل زور

ص

و دستور قائی برای جلب و در رقیه عزائم و تمائم حرزیه و خطوط
معقده منقوشه با کلمات تامة الطیبة دعوات مستجابه
مرویه و اخبار و آثار مرضیه مثل تعویذات نبویه و ماسمای
مطلع [illegible] خلائق علویه باشد کلمات عربیه یا عبارات
عجمیه بشرطیکه بسوی عقیده شرک نباشد معود بعد [illegible]
جائز ست نزد اهل سنت و بعض ازینها مسنونست نزد ائمه امت

صا

و طعام خورانیدن یعنی عروسه برای عریس بعد عقد
نکاح و برای کسیکه با او دوست انیس یعنی حبیب خرید
مجبست [illegible] و منکر او مفسد ست در میان مسلمانان
باشد [illegible] ببیند عذاب خدا از اهل زور

صب

و خوک نزد اهل طبایع سلیمه از خبائث مستقذره ست
و [illegible] حرام است در شریعت محمدیه

صج

## عقائد فرقه [illegible]

استعانت با ائمة المسائل برائی اغوای مردمان بالترداد [illegible]
مکروه ست اذان گفتن بعد دفن میت بر قبر چرا که
او خیر محضوست از حدیث و اثر و چیزی که ثابت نشد
از سنت پس مکروه ست نزد فقهای امت پس جائز نباشد
اذان گفتن نزد اهل [illegible] در اثبات بلایا و دفع عوائل و نیل حاجات

۹۰

و دستور قائی برای [illegible] و در رقیه عزائم و تمائم حرزیه شرک
مشرکانست بغیر حرزیه نزد فرقه اسماعیلیه اگر باشد با کلمات
الطیبه دعوات مستجابه مرویه تعوذ میکنند درین کلمات خفیه
اسماعیلیه مقالات تعبیات [illegible] جائز ست نزد بعض افراد
اسماعیلیه غیر [illegible] بعضی ازینها [illegible] اسماعیلیه بعض ازینها
مذهب [illegible] فرقه [illegible]

۹۱

و طعام خورانیدن ولی عروسه برای عریس بعد عقد نکاح و برای کسیکه
با او انیس [illegible]
و زکات [illegible] در سینهای اهل جماعه بدان
فتوای مطبوعه تقسیم کرده شد در دیهات بنگاله

۹۲

گفت بعض افراد و علمای فرقه اسماعیلیه خوک حلالست
بالکتاب و سنت مذهب [illegible] خلاف [illegible] سائر امت

۹۳

عقائد فرقه سنیه

وبیان شهادت حسنین رضی الله عنهما فی الدارین بالاصرار و عبرات اگر ثابت شده از آثار و خبر و مدایح و نوحات ملیحه و بیان مناقب صحیحه در شان سید الانام و آل و اصحاب کرام و سائر اولیاء الله العلام صلی الله و سلم علیه و علی جمیع المقبولین لدیه فروختن چراغها و قندیلها در مسجد برای محو شدن تاریکی از عباد خدای جلیل خصوصا در شب مجمع کثرت نمازیان مانند اجتماع در شهر رمضان برای اقامت تراویح و قراة قران یا روشنی کردن برای انتفاع زائرین نزد قبور انبیا و سائر صالحین علی نبینا و علیهم الصلوة و التحیه جائز است نزد محققین بغیر المریه اجو برآن مرتب کرده علی قدر خلوص النیه و اعتباری نیست به بیهوده گوئی فرقه نجدیه

ذکر فتن تسبیح برائی آن اوراد که مقصود عدد شد به ازاد و برای برانگیختن رغبت برادکار بغیر قصد ریا و اشتهار مستحسن است نزد اولی الابصار و مستحب است نزد شارع ثابت است بآثار و اخبار

واذان مشروع است در مواضع متعدده و دست گذاشتن بر گوش نیست مقصود و برکت باشد لیس اذان داده شود در گوش مولود و مصروع و غضبان و مغتاب و هم خوی بد از بهائم و انسان

عقائد فرقه وهابیه

وبیان شهادت حسنین رضی الله عنهما فی الدارین برای خواندن تراویح در شهر رمضان و همچنین عند قراة القرآن ونزد قبور انبیاء و اولیاء علیهم الصلوة و السلام بدعت است و عبث است قبیحه و اختراعیست از ضلالات فضیحه موجب لعن و ملامت و مستوجب طعنت و وبال چراکه در ان اسراف است برای مال و تحقیق فرمود خدای ذو الجلال در کتاب مستطاب مبین ان المبذرین کانوا اخوان الشیاطین و در بین خیز یافته شود مشابهت با کفار مثل مجوس که آتش را دوست دارند بسیار نیز و روست کثرت مفاسد چون بی حرمتی مساجد از اجتماع اهل خفت و کودکان و حصول اوساخ برائی مکان

۸۸

و داشتن تسبیح برای اوراد علیه بدعت و ضلالت است نزد اسمعیلیه لا باس به نزد اکثر افراد اسحاقیه چنانکه مذکور است در مائة المسائل فی تحصیل الفضائل

۸۹

گفت بعض افراد این فرقه اهل جهالت که نیست اذان مگر برای اعلام صلوات لیس هر یک موضع سوای مکتوبات اذان گفتن از لهو حدیث است و حرام است و گفت بعضی

ونزد دیگر

عقائد فرقه سنیه

و رفع یدین تا نرمه گوش از نبین نزد تکبیرة
الافتتاح مسنون است برائی رجال باخبار الصحاح

و اخذ یدین تحت سره مسنون است برائی مصلی
نه برای کنیزک که حره و این ثابت است باحادیث صحیحه نیره

و عدم رفع یدین نزد انتقالات مسنون است باحادیث مرویه از ثقات

و نهادن نمازی هر دو زانو پیش از نهادن دست نزد
سجود و برداشتن هر دو دست پیش از هر دو زانو نزد صعود
مسنون است نزد ائمه احناف و بتحقیق ثابت شد این نزد اهل الانصاف

و استاده شدن مصلی بر صدور قدمین مسنون است
نزد ما بعد سجده در رکعتین یعنی بعد سجده ثانیه
از رکعت اول و از رکعت ثالثه بلا فصل

و همچنین گسترانیدن مصلی پای چپ خود را و راست ایستاده
کردن او در قعده پای راست را و تورک نمودن بجای آن مسنون است بلا نزاع

و خواندن فاتحه پس امام ممنوع است نزد ائمه احناف کرام

عقائد فرقه وهابیه

و رفع یدین تا نرمه گوش اذنین عند التکبیرة الاولی
بدعتیست پیدا کرده احناف بلا استتار

و اخذ یدین تحت السره ثابت نیست از شریعت غره
بلکه مطلقست قران برای کنیزک و حره نهادن آنها بر نحر یا صدره

و عدم رفع یدین نماز نزد انتقالات صلاة مطلقست و موجب عذاب بر عاملین ارکان

۱۰۱

و نهادن نمازی هر دو زانو پیش از نهادن دست نزد
سجود و برداشتن دست پیش از هر دو زانو نزد صعود
بدعتیست ارذیله قبیحه [illegible]

۱۰۲

و ایستادن مصلی بر صدور قدمین چنانکه نزد احناف
مقرر است در رکعتین نیست برای او مصلی در شریعت
بهیه پس او از بدعات سیئه است بغیر مریه

۱۰۳

گفتند که گسترانیدن مصلی پای چپ را و ایستاده کردن او
در قعده پای راست را حرام است در شریعت بیضا

۱۰۴

و عدم قرات فاتحه خلف امام چنانکه زعم میکنند او را احناف

واین قول که الله اعلم و رسوله سید الانام علیه اطیب الصلوة والسلام
پس ثابتست جواز او در اخبار از صحابه کرام
پس چگونه ملامت کرده شود قائل آن قول تمام

صد

و اما قول قائل که ماشاء الله و شاء فلان پس رد او
ترک او بهتر است در حضرت ایزد منان چراکه در عطف وهم
تسویه است در میان قائلین پس ورود نهی ازان از قبیل تنزیه است بلاشبه

صه

و اما سک جعد بر راسهای اطفال و ضیافت
او بسوی اولیای ذوی النوال جائز است
نزد محققین کرام و مکروه است نزد بعض علمای اعلام

صو

و پوشانیدن گلوبند نقره در گلوی فرزند و کوز انداختن
پابند از وی در پایش یا از آهن محظور آن مشهور است
در میان عوام بسیاری پیرو امال مکروه است نزد محققین
کرام و نذر بد و صحیح است در دین اسلام

صز

و وتر نزد حضرات ما بالبینات خوانده شود بغیر قطع
سه رکعات و همچنین ثابت است از احادیث بروایت ثقات

صح



و قول قائل که الله اعلم و رسوله علیه الصلوة والسلام
شرکست نزد اینها مثل شرک عبدة الاصنام
و بعض افراد اینها مقرند بجواز آن کلام

۹۴

و اما قول قائل که ماشاء الله و شاء فلان پس او شرکست
مثل شرک عبدة الاوثان چنانکه تصریح نمود شیخ اینها
بالعدوان در رساله خویش تقویة الایمان

۹۵

و اما سک جعد بر سرهائی اطفال و ضیافتش بسوی
اولیائی ذوی الکمال شرکست مثل شرک عبدة الاوثان
همچنین تصریح نمود شیخ اینها در تقویة الایمان

۹۶

و انداختن پابند نقره و آهن در پائی صبیان شرکست
مثل شرک عبدة الاوثان همچنین است در
تقویة الایمان و همچنین حکم است نزد این
منکران بر پوشانیدن گلوبند در گردن کودکان

۹۷

و ثابت نشد بر ایشان از روایات که وتر خوانده شود بغیر قطع
بسه رکعات و این خبر اعیست از اهل بدعت و ضلالات

۹۸

## عقائد فرقهٔ [illegible]

[illegible]

و جمع نمودن صلوة ظهر و عصر و مغرب و عشا برای عذر سفر
جائز نیست نزد و احناف ذوی الخبر گزنود و قریع مغرورت
قوید بشرائط مرقومه آن در کتب فقهیه

[illegible]

و واجب نیست نزد ما برای طهارت بودن آب ده در ده بذراع
شرعیه بلا ارتیاب و همچنین محمود نزد منا کرو اولی الالباب

[illegible]

و جائز نیست معانقه بغیر قدوم از سفر چنانکه و قیل نیز دو رفع
ذو الجهار جست غرو نزد ملاقی بعد طول حمر همچنین ست نزد بعید بغیر خطر

[illegible]

و مصافحه بعد نماز صبح و عصر جائز نیست بغیر کراهت چه طرقه مسلمانها
مسنون است علی الاطلاق و تخصیص نمیدهد جواز نزد خلاق

[illegible]

و قرائت مقربین نزد خدا برای ذوی الجلال از نفع ست برای
مومنین بغیر صالح اعمال چنانکه ناطق است بدان کتاب و سنت و متفقند
بر و اکثر امت و همچنین نفع می بخشد محبت صالحین
ذوی النوال برای محبین قاصرین از اتباع بکمال
[illegible] نیست برای احباب
و در وقت رب الارباب

## عقائد فرقهٔ حنابیه

۱۱۱

گفتند جمع نمودن در میان نماز ظهر و عصر و مغرب و عشا برای عذر
سفر جائز است بر و اهل اسلام و منکر دین تارک
سنت سنته بالله و مقام

۱۱۲

و اما بودن آب ده در ده گز برای طهارات از پیش بدعت و ضلالت است [نزد اهل]
بغیر شرع و ضلال که جائز نیست نزد اولی الابصار

۱۱۳

و معانقه مع غیر قدوم از سفر مکروه است برای عدم ورود دلیل نیز
و همچنین مکروه است و اینها مسائل مکروه است نزد کسی [illegible]

۱۱۴

و مصافحه بعد صلوة صبح و عصر بلاشک مکروه و فی الدین مکروه است نزد
اصحاب فقه مکروه نزد اینها علیا و این مذکور است در رساله مسائلیه

۱۱۵

و قرائت مقربین عند الله ذی الجلال نفع نمیدهد برای مومنین
بغیر صالح اعمال همچنین نیست در تقویة الایمان برای اعوانی عوام
با العدوان و همچنین نفع نمیدهد نزد اینها محبت
صالحین کرام بغیر کمال اتباع برای محبین علی الدوام
و در وقت رب الارباب
محال است برای احباب

## عقائد فرقه شیعه

بنص كتاب اخبار صحیحه و اتفاق صحابه و آثار قویه

قه

و خفی خواندن بسمله در صلوة جهریه مسنون است نزد ما
باخبار و آثار سنیه

قو

همچنین آمین کفتن در صلوة جهریه مسنون است اخفای
او نزد ما با احادیث قویه

قز

و خواندن قنوت در نماز فجر مسنون نیست نزد حنفا و لی اگر کسی تطوع [illegible]

قح

و منظور است بیست و دوازده رکعت سنن روزانه با طلوعین مسنون است که
برای تکمیل فرائض مروی است و بتحقیق ثابت شد فضائل
آنها در اخبار قویه نیز ثابت شد فضیلت سنن عشر و بیستین قبل
عشا بغیر جهریه اگر چهار رکعت شد در آن کثرت تاکید لیکن جمع آنهم
موجب فضیلت است و اجر مزید

قط

و منظور است بر تراویح بغیر تحقیق ثابت نیست بلکه آن بدعت شنیع
علیه الصلوة و السلام تسبیح و بتحقیق تام و مجموع آنرا ابداع
سید نا عمر بن خطاب باتفاق صحابه کرام و اهل استنباط
[illegible] بیست رکعت [illegible] در شب رمضان [illegible]

## عقائد فرقه وهابیه

باستیلای اوهام موجب کفر است برای انکار نصوص نزد ایشان

١٠٥

و اخفای خواندن بسمله در صلوة جهریه بدعت و ضلالت است
بغیر دلیل مخالف است برای اخبار و آثار صحیحه

١٠٦

همچنین اخفای آمین در صلوة جهریه بدعت شنیعه
ست و ضلالت جلیه

١٠٧

و عدم قرائت قنوت در صلوة فجر مستوجب فسق و دوزخ و مستلزم نقصان و حرمان اجر اوست

١٠٨

گفتند منکران اهل تشیع که خواندن دوازده رکعت سنن
در طولین برای تکمیل فرائض مامور نشد ثقلین پس اگر
بخواهد کسی بخواند ازان بغیر مراعات دوام و التزام نیت
نکند بسنت پیغمبر علیه الصلوة و السلام چرا که نماز خواندن بدان نیت
شرک است با الله العلام بلکه نیت کند مطلق نماز را برای ذی الجلال و الاکرام

١٠٩

گفتند که بر تراویح خواندن نظیر است نزد وهابیه [illegible]
علیه الصلوة و السلام نخواند الا هشت رکعت تراویح پس اگر کسی بخواهد
از اهل توحید صحیح بخواند هشت و بغیر زیاده از هشت رکعت در شب رمضان
چراکه زیاده بدعت شنیعه و موجب [illegible] ثابت نشد از حدیثی نزد ما

میگوید بندهٔ مسکین محمد ضیاء الدین صانه الله من شر المعاندین که عقائد مسطورهٔ منکرین شد کاند مذکوره

ملحدین معلوم اند بلاریب نزد فرقهٔ وهابیهٔ نجدیت اسماعیلیه و زمرهٔ اسحاقیه اما این گروه نذیریه که شاخیست از فرقهٔ اسماعیلیه

پس مزید نمود بر آن عقائد مرقومهٔ بالا چند فریات را باستیلای هوا و آن این کذبست و افترا که

| عقائد فرقهٔ وهابیهٔ نذیریه | عقائد اهل سنت و جماعت حنفیه |
| --- | --- |
| ۱<br>کذب از ذات حق جل مجده ممکنست بلا امتراء و این بهتان موجودست در رسالهٔ صیانة الایمان<br>۲<br>و سهو و خطا در تبلیغ احکام جائزست از انبیای کرام علیهم الصلوة والسلام همچنین ست در رد التقلید بکتاب الله المجید<br>۳<br>و معجزات سید الکائنات علیه الصلوة والتسلیمات ثابتند از احادیث احاد نه از متواترات و احاد را اعتباری نیست نزد اهل درایات همچنین گفت رئیس این گروه نذیر حسین در رسالهٔ دلیل محکم بر شین<br>۴<br>و اجماع عمهٔ امت که سند آن معلوم نشود هرگز هرگز حجت شرعی نمیگردد همچنین گفت رئیس مذکور در کتاب معیار الحق بر شرو د | [illegible] |

## عقائد فرقه سنیه

دیدار خدای رب العالمین تعالی شانه بعد از موت مؤمنین
بچشم دل و بخواب هم درین دار و بچشم سر در آن
دار قرار و این ثابت است بنص کتاب
و اخبار و اعتقاد این امر بلا انکار
فرضست بر هر مؤمن با وقار و منکر
این اصل حرمانست و نار اللهم
انا نسألك من فیض فضلك
العمیم ان ترزقنا حسن النظر
الی وجهك الكريم بجاه
حبیبك سید الرسل افضل
الرسل بالخلق العظیم
نبینا و شفیعنا
اجمل الكل بالخلق
النعیم علیه
ازكی الصلوة
والتحیة والتسلیم
و علی آله
و ذریته
و اصحابه
القلب
السلیم

## عقائد فرقه زیدیه و جعفریه

دیدار خدای تعالی خالق البریه محالست بلی
مؤمنان نزد فرقه اسماعیلیه و همچنین است نزد
اکثر افراد اسحاقیه نه درین دار
و نه در دیار اخرویه و مجوزان
نزد اینها اهل قهر است و خزی
بلکه تکفیر ان میکنند بغیر مریه
اللهم ابعد المنکرین بوجاهة
حبیبك السرمدی الی
ابعد الابعاد السرمدیه
المخرجة القالبیة اعظم
من النفاق و
الا و صاف بالتحقیقیه
وصلی علی
نبینا و شفیعنا
باطیب التحیه
و علی آله
و صحابه
و عاملینا
بحبک
فی حشر
الصمدیه

در شب زیاده از سیزده رکعت نوافل خواندن و زیاده
از ثلث شب برائی عبادت بیدار بودن بدعت
قبیحه ضلالت است نظم الحنفیه گفت مقتدائی این گروه
نیز حسین در کتاب معیار الحق بخاثت شیخین

11

در مال تجارت و جانوران بغیر شتر و بقر آن مثل
میش و میش گاو و غیران زکوة لازم نشود بیگمان
همچنین است در طریقه محمدیه ترجمه در ربعیه

12

در طلاق ثلاثه مغلظه حلاله لازم نمیشود بغیر حلاله
آن زن بر پیشین شوهر حلال بود اینست
مضمون طریقه محمدیه ترجمه در ربعیه

13

و بغیر زیور زر بر مردان همه زیور نقره و غیران
جائز است بیگمان همچنین است مسطور در ترجمه در ربعیه مذکور

14

و جری خنزیر پاکست بیع او خرید و فروختن آن جائز است نزد
ایشان مثل گوشت خنزیر در رساله اظهار الحق مطبوعه مذکور
و طبخ نمودن آن گوشت بلیغ نمودن نیز حسین بطور
و طاهر موجود است بر آن همچنین احمد دیگر وهابیان

[illegible]

5

کسانیکه در صحبت امام مهدی رضی الله عنه از دنیا [illegible]
نموده اند همه در زمان امام محمد شریف زنده [illegible]
مستفیض شوند و این موجود است در [illegible] ساله [illegible]

6

آب قلیل از وقوع نجاست پلید نمیشود [illegible]
در اوصاف ثلاثه او تغیر ظاهر نگردد [illegible]
و خوک پاکست بلا ارتیاب از مردن آن [illegible]
پلید نشود آن آب و این موجود است در طریقه محمدیه [illegible]

7

و شاشه کودک شیر خوار پاکست بلا [illegible]
نیز مذکور است در طریقه محمدیه ترجمه [illegible]

8

و استنجا نمودن با آب بعد کردن پیشاب بدعت [illegible]
علما و این مسئله نیز مذکور است در اعتصام السنه [illegible]

9

و از جماع نمودن بغیر انزال غسل لازم نشود [illegible]
این و متعال همچنین است در رساله [illegible]
قلوب قاسیه رد گلزار [illegible]

10

[illegible]

۱۵

و نکاح همشیره زاده با خال اندر جائز نیست نزد ارباب شرع

هذا که بدین جواز فتوا داده مهر خویش مولوی [illegible]